

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om nordisk vidnepligt.

(Lovforslag nr. 80. Fremsat 26/2 75. Første behandling 12/3 75. Betænkning 10/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-14 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

(Lovforslag nr. 171. Fremsat 19/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Den hidtil gældende jordfordelingslovs regler har i det store og hele fungeret tilfredsstillende. Der har i tiden fra 1950 til 1975 været behandlet over 1.000 sager, heraf godt halvdelen i Sønderjyllands amtskommune, og der er omfordelt mere end 60.000 ha jord med ca. 18.000 deltagende ejendomme.

Det lovforslag, vi her skal behandle, indeholder en række ajourføringer bl. a. af den beløbsgrænse på 500 kr., der har været gældende siden 1955, og inden for hvilken den enkelte lodsejer skal acceptere udligning i penge. Beløbsgrænsen foreslås forhøjet til 5.000 kr., hvilket må anses for rimeligt af hensyn til de stærke stigninger i jordpriserne siden 1955.

Et forslag går ud på at lovfæste en administrativt simpel løsning af de problemer, jordfordelingskommissionerne undertiden løber ind i, når en lodsejer ikke kan dokumentere sin adkomst til nogle af sine arealer, eller når der henligger herreløse arealer. De øvrige forslag om ændringer i det foreliggende lovforslag er affødt af stedfundne ændringer i andre love, f. eks. ekspropriationsloven.

Vi kan naturligvis tilsige ministeren vor velvillige behandling i udvalget af dette spørgsmål.

Karlskov Jensen (V):

Det er rigtigt, som den forrige ordfører siger, at der igennem årene er udført et meget nyttigt arbejde med denne lovgivning som baggrund. Det er tusinder af landbrug, især, som det blev sagt, i Sønderjylland, men også i Nordvestjylland, der har fået samlet deres arealer i en enkelt eller ganske få lodder, et arbejde, som har bevirket, at vi vel i dag står som det land inden for fællesmarkedet og i det hele et af de lande, der har den bedste jordfordeling.

Jeg vil gerne understrege, at den jordfordelingslovene, har, selv om der er tvangsbestemmelser i loven, næsten 100 pct. fundet sted på frivilligt grundlag. Det er et synspunkt, vi lægger vægt på, at dette arbejde kan ske på et frivilligt grundlag også fremover.

En af de ting, der foreslås ændret i loven her, er, at grænsen for det beløb, der kan ske pengeudligning for, hæves fra 500 kr. til 5.000 kr. maksimalt dog 5 pct. af værdien, og det har vi ikke nogen indvendinger imod.

En anden ændring er 3 ha grænsen for særskilt beliggende, ubebyggede jordlodder, som kan inddrages, og her ændrer man de 3 ha til et grundværdibeløb, som ministeren fremover skal fastsætte. Det må være oplagt, at vi i udvalget gerne vil have oplysning om, på hvilket grundlag, på hvilket niveau, ministeren forestiller sig, at denne grænse skal ligge.

Endelig er der bestemmelsen om at lette muligheden for, at de parceller, der ikke umiddelbart kan findes en ejer til med tinglyst adkomst, kan indgå; de har voldt mange kvaler i arbejdet hidtil, og det gælder ikke mindst sådanne arealer, som ligger i

[Karlskov Jensen.]

fælles moser o. lign. Her har man fundet frem til en lettere måde at gøre det på, og det vil vi også gerne medvirke til.

Vi har jo nu udsigt til, går jeg ud fra, at få gennemført en væsentlig lempelse i den måde, som kapitalvindingsafgiften har virket på, og hvorved den har modvirket jordfordelingen. Det tror jeg er en væsentlig forudsætning for, at dette arbejde kan forløbe i et tilfredsstillende omfang fremover.

Vi kan altså give tilslutning til de foreslåede ændringer.

Men derudover vil jeg gerne rejse et andet spørgsmål. Vi oplever meget ofte i forbindelse med vejforlægninger og planlægning af motorveje, at der kommer til bagefter at ligge en lang række lemlæstede landbrug på begge sider af sådan en ny vejføring. Jeg vil anse det for at være vældig hensigtsmæssigt, om man på en eller anden måde kunne inddrage jordfordelingskommissionerne i et forsøg på at få samlet landbrugene på hver sin side af sådanne nye veje. Der kunne givetvis spares en hel del af de erstatningsbeløb, der nu bliver udbetalt, uden at de fører til det mål, som denne lov sigter imod.

Jeg vil gerne, om ministeren vil give tilsagn om, at vi kan tage det spørgsmål op under udvalgsarbejdet og prøve på at finde en løsning på det, nu vi har loven om jordfordeling til behandling i forvejen.

Vi vil fra venstres side medvirke positivt til en gennemførelse af disse ændringer og vil også gerne medvirke til, at vi kan få arbejdet gennemført forholdsvis hurtigt.

Wamberg (FP):

Fremskridtspartiet er positivt indstillet over for de foreslåede ændringer af loven om jordfordelingen mellem landejendomme. Vi kan tilslutte os ønsket om at få forhøjet beløbsrammen, hvor en lodsejer i forbindelse med jordfordeling ikke kan få jord til erstatning for det, han må afgive, men må nøjes med devaluerede kroner, ligesom vi kan tilslutte os de administrative forenklinger, der tilstræbes gennemført.

Der er detaljer i lovforslaget, vi ønsker nærmere belyst under udvalgsarbejdet, men vi er enige i hovedsigtet med det.

Svend Haugaard (RV):

Det er meget afgørende både for en ratio-

nel landbrugsdrift og for vores trafikforhold, at vi har en god arrondering, og det forudsætter en ajourført og en smidig jordfordelingslov. Vi må indrømme, at tiden var løbet fra det lille beløb, som man kunne være pligtig til at modtage i stedet for jord, og vi kan helt tiltræde denne forøgelse af beløbet.

Vi er også enige i, at vi har behov for en mere smidig ordning med hensyn til, hvem de, skal vi sige herreløse arealer skal tilhøre, og den foreslåede ordning lyder rimelig.

En del af de andre ting er mere teknisk betonede, og dem ser vi på i udvalget.

Jeg er helt enig med hr. Karlskov Jensen i det afgørende i, at de restarealer, der bliver på begge sider af vejen, hvor der er ekspropriationer til vejformål, bliver samlet, men fremfor alt, at der bliver fastholdt landbrugspligt på dem. Der har været en tendens til, at vejvæsenet har ment, at dem kunne man sælge til hvem som helst, og det vil jeg gerne slå fast, at det bør ikke kunne ske; landbrugspligten bør stadig væk fastholdes.

Endelig har jeg lige et håb at udtrykke, nemlig det, at man i skatteudvalget ser at nå til en løsning på den helt urimelige bremse, der har været på en fornuftig jordfordeling igennem kapitalvindingsafgiften.

Burgdorf (KF):

Det er en kendt sag, at man betragter Danmark som velarronderet, og det er det vel også nok almindeligvis. Men derfor er der alligevel adskillige ejendomme, som trænger til en jordfordeling, og det sker da heldigvis også langs af sted. Men jeg tror, der vil være stærkt brug for det fremover og ikke mindst, som det også er sagt af tidligere ordførere, netop ved de nye vejtabletter rundt omkring i vort land, de nye motorveje. Der er nogle problemer, som dukker op, og de skal jo løses.

Vi kan anerkende sigtet med dette lovforslag, og det er da også klart, at vi gerne vil drøfte de forskellige ting, særlig de tekniske, i dette lovforslag under udvalgsarbejdet. Men vi vil tilsige en velvillig behandling.

Maigaard (SF):

Lovforslaget har jo tre hovedpiller. Først drejer det sig om de fastsatte beløbsgrænser, inden for hvilke man må tale udligning, og

[Maigaard.]

denne hovedpille har vi sympati for i socialistisk folkeparti.

Dernæst drejer det sig om en administrativ forenkling, en simpel løsning, som det hedder i ministerens fremsættelsestale. Også det har vi sympati for.

Og endelig er der en kurvfuld af forslag om ændringer, der er konsekvenser af gældende love eller tekniske ændringer, og dem vil vi gerne se på i udvalget og gå dem igennem en for en, men generelt synes vi, at det træk, der bærer denne tredje hovedpille i lovforslaget, ser fornuftigt og rimeligt ud.

Arne Bjerregaard (KrF):

Forslaget ser, som det allerede er sagt, jo særdeles rimeligt ud, og vi må selvfølgelig se det i sammenhæng med den almindelige kapitalvindingsskat, idet det stort set er dér, problemet ligger. Resten er sådan set almindelige tekniske ændringer og forenklinger af de administrative ting, der kan være deri. Hvis man ændrede kapitalvindingsskatten således, at der overhovedet ikke skulle være nogen problemer med hensyn til beløbstørrelsen på de 500 eller 5.000 kr., var man jo kommet over dette problem, og så behøvede det sådan set overhovedet ikke at være med her. Men bliver det ikke ændret, er det da klart, at vi vil være med til at hæve beløbet til de 5.000 kr., idet 500 kr. er helt ude af trit med den udvikling, vi har haft i priserne, i dette tilfælde på jorden.

Vi er positivt indstillet over for forslaget, men mener, at det må samordnes med det forslag, som ligger i skatteudvalget.

Fuglsang (DKP):

Kommunisterne finder forslaget fornuftigt og rimeligt. Der er nævnt en del vel nok mest tekniske problemer, og dem vil vi også være med til at se på og prøve at finde en løsning på i udvalget.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg takker for den tilslutning, ordførerne har givet til det foreliggende lovforslag, og jeg er enig i, at en lang række af de problemer, der er rejst, ikke egner sig til en debat her i salen, men udpræget til udvalgsarbejde.

Jeg vil gerne sige til hr. Karlskov Jensen og hr. Burgdorf, der rejste spørgsmålet om,

hvad der sker, når man pludselig skærer igennem landskabet med en motorvej, at det er klart et problem, som også i landbrugsministeriet vækker nogen bekymring, fordi det meget ofte er svært senere at få gennemført den jordfordeling, der skal til for at få de arealer placeret igen, så de ligger i et rimeligt godt forhold til en landbrugsejendom. Det er jo sådan, at jordfordeling måske med rimelig god virkning kunne foretages, før der eksproprieres til vejanlæg, men det er man ikke særlig tilbøjelig til, fordi erstatningen nok i nogen grad er afhængig af, om man får ødelagt sin jord. Så laver man i hvert fald i nogle tilfælde jordfordelingen bagefter, og så kan der være noget besvær, hvis ikke der er den tilstrækkelige tilslutning. Men det er givet, at det bliver et stadig større problem, at vi får flere og flere landejendomme skåret igennem af vejanlæg, og det er nok en af de ting, vi kommer til at se på i fremtiden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejderboliger på landet.

(Lovforslag nr. 201. Fremsat 11/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Det kan jo være en ny fornemmelse at få lov til at være med til at afskaffe en lov eller et statstilskud. Jeg vil ikke sige, at det er nogen ubehagelig fornemmelse, især ikke når det som i dette tilfælde i bemærkningerne til lovforslaget er bevist, at dette statstilskud til opførelse af arbejderboliger ikke længer har nogen særlig interesse, men